

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

KOPI

Høring av forslag til endringer i tobakksskadeloven

Det vises til forslag sendt på høring 13. januar d.å., om endringer i tobakksskadeloven. Toll- og avgiftsdirektoratet har følgende bemerkninger til forslaget:

1. Innledning

Tollvesenet utfører i dag kontrolloppgaver på vegne av over 20 tilsynsmyndigheter. Det er derfor viktig at tollvesenets oppgaver blir så godt beskrevet som mulig. Det vises i denne sammenheng til det pågående samarbeidet mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Toll- og avgiftsdirektoratet i forhold til utarbeidelsen av nye regler for import av legemidler til private.

2. Innføringen av registreringsplikt for importører og produsenter av tobakksvarer

Det bemerkes at det allerede foreligger hjemmel i tolloven for utlevering av opplysninger fra tollvesenet som er underlagt taushetsplikt. I den grad Helsedirektoratet skal håndheve lovgivningen om inn- og utførsel av tobakksvarer, vil tolloven § 12-1, 2. ledd bokstav b) gi hjemmel til utlevering av opplysninger fra tollvesenet som ellers er underlagt taushetsplikt. Tolloven § 12-1, 2. ledd bokstav b) lyder:

Taushetsplikten etter første ledd er ikke til hinder for at opplysninger gis til offentlig myndighet for bruk i forbindelse med håndheving av lovgivningen om inn- og utførsel av varer, regnskapsplikt og regnskapsførere, revisjonsvesen, valutaregulering eller aksjeselskaper, eller som reviderer offentlig virksomhet, samt til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet til bruk for tilsynsformål.

Høringsforslagets § 18 A, 2. ledd er således ikke nødvendig for at tollvesenet skal kunne gi opplysninger som er underlagt taushetsplikt, all den tid lovforslaget tilsier at helsemyndighetene nå skal håndheve innførsel av tobakksvarer. Hensynet til klarhet i rettstilstanden tilsier imidlertid at denne presiserende regelen i forslaget § 18 A, 2. ledd likevel inntas. Toll- og avgiftsdirektoratet foreslår at henvisning til § 18 A tas inn blant de øvrige henvisningene i tobakksskadeloven § 14 om Helsedirektoratets tilsynsansvar, slik at ansvaret for innførselsrestriksjonene tydeliggjøres på lik linje med de andre reglene Helsedirektoratet har ansvaret for.

Forslagets § 18 A tilsier at det ikke er tillatt å drive kommersiell innførsel av tobakksvarer uten å være registrert. Toll- og avgiftsdirektoratet foreslår at dette i stedet for den nåværende ordlyd, formidles gjennom et uttrykkelig forbud i lovteksten med unntak for

de virksomheter som er registrerte. Med et slikt uttrykkelig importforbud vil det bli lettere for tollvesenet å håndheve plikten til registrering før innførsel. Mer entydige regler vil også gjøre kvaliteten på statistikken bedre, noe som i sin tur vil gjøre det enklere å hente ut statistikk fra tollvesenets systemer. Det bør også vurderes hvorvidt kommersiell eksport bør omfattes av registreringsplikten, jf. høringsnotatets uttalelser på s. 41 om eventuell fremtidig tobakksproduksjon. Dersom det inntas et skjerpet krav til registrering bør det også vurderes hvorvidt straff etter tobakksskadeloven § 19 bør skjerpes.

Det anbefales at det utformes nærmere bestemmelser om opprettelse og drift av registeret for import og produksjon av tobakksvarer, og hva registeret skal inneholde. Kravene til registeret og selve registeret som sådan, bør utarbeides i dialog med Toll- og avgiftsdirektoratet med sikte på å få registeret så hensiktsmessig som mulig for at tollvesenet skal kunne utføre de oppgavene forslaget forutsetter.

Det bemerkes at registreringsordningen for import av alkohol allerede benyttes av tollvesenet for å administrere innførselsrestriksjoner på alkohol. På en tolldeklarasjon av alkohol må det refereres til importørens tillatelser til kommersiell innførsel av alkohol for at deklarasjonen skal aksepteres i fortollingssystemet. Legemiddelverket har også en registreringsordning for importører av legemidler. Toll- og avgiftsdirektoratet imøteser et nærmere samarbeid med Helse- og omsorgsdepartementet også på dette området.

Vedrørende utlevering av opplysninger og statistikk fra tollvesenet, er det viktig at de produktene som det ønskes statistikk for er gitt en mest mulig entydig definisjon eller klassifisering i henhold til tolltariffen. Uten dette vil det ikke være praktisk mulig for tollvesenet å hente ut informasjonen om importen, da den vil være sammenblandet med import av lignende varer. Det er for eksempel lite trolig at noe som etter loven skal anses som tobakksimitasjoner, er klassifisert som noe annet enn søtsaker/sukkervarer i henhold til tolltariffen. Dette må i så fall utredes nærmere.

3. Endringer og tilføyelser i tobakksskadelovens forbudsbestemmelser

Det påpekes at det er viktig at de forbudene som også skal omfatte innførsel er klart beskrevet i loven. Beskrivelsene bør som nevnt ovenfor, være samkjørte med tolltariffen.

Høringsforslagets § 9 A om innførsel og salg av tobakksetuier, esker m.v. gir en tydelig beskrivelse, men en effektiv kontroll fordrer at også definisjonene er samkjørte med tolltariffen. Høringsforslagets § 10 A er uklar med hensyn til om forbudet mot mindre pakninger også skal omfatte et forbud mot innførsel av mindre pakninger. Som nevnt ovenfor vil Helsedirektoratets ønsker om innførselsforbud av tobakksimitasjoner, jf. høringsnotatets s. 92, være avhengig av klare definisjoner. Tilsvarende vil definisjonen av forbud mot elektroniske sigaretter til bruk til nytelse eller avvenning måtte beskrives mer utførlig. Dette bør antakelig skje i samarbeid med Legemiddelverket. Også forbudet mot emballasje og etuier vil by på problemer i denne sammenheng, da det ikke er bruken men materialene varene er laget av som er beskrevet i tolltariffen. Hva gjelder det foreslåtte

forbudet mot tobakksimitasjoner og tobakkssurrogater, er tobakkssurrogater til en viss grad beskrevet i tolltariffen mens imitasjoner som nevnt vil utgjøre en større utfordring fordi det i utgangspunktet klassifiseres som søtsaker/sukkervarer.

4. Utredning om bevillingsordning for salg av tobakk

Til høringsnotatet er det vedlagt to utredninger: Helsedirektoratets utredning om bevillingsordning, og rapport om kostnader og nytte av bevillingsordning for salg av tobakk. Det vises til rapporten om kostnader og nytte av bevillingsordning for salg av tobakk, på ss. 23 og 24. Der fremgår det at innføring av en slik bevillingsordning vil kunne ha som konsekvens at smuglingen av tobakksvarer, både organisert smugling og smugling begått av privatpersoner, vil øke. Toll- og avgiftsdirektoratet ber om at det i forbindelse med utredningen av en bevillingsordning for salg av tobakk, klargjøres at ordningen vil kunne medføre behov for økt ressursbruk hos toll- og avgiftsetaten til kontroll av tobakksmugling. Tollvesenet utfører allerede kontrolloppgaver på vegne av flere andre myndigheter, og skal man kunne motvirke økt smugling av tobakksvarer vil dette kreve at tollvesenet får tilført nye ressurser.

Når det gjelder oppfølging av omsetning og import uten tillatelse, bemerkes det at erfaring viser at uten en sentral administrativ myndighet med mulighet til å håndheve og sanksjonere manglende bevilling eller registrering, kan næringsdrivende som ønsker det drive videre uten bevilling eller registrering i skyggen av en bevillings- og registreringsordning som kun har fokus på de registrerte og deres etterlevelse av reglene.

5. Ressursmessige konsekvenser av forslaget for tollvesenet

Som nevnt ovenfor vil økt smugling som følge av en eventuell innføring av bevillingsordning for salg av tobakk, kunne medføre et behov for økning av kontrollressursene hos tollvesenet. Uavhengig av om det innføres en bevillingsordning eller ikke, vil oppfølging av registrerte importører og utarbeidelse av statistikker og øvrige opplysninger slik det fremgår av høringsforslaget, kreve økte ressurser.

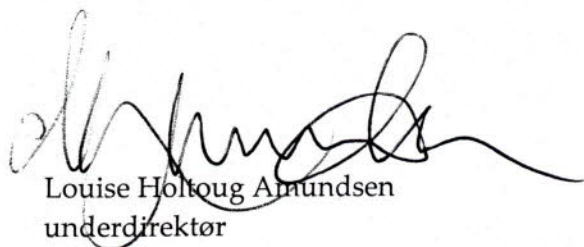
6. Generelt om kontroll av innførsel av varer som foreslås å forbys

Høringsforslaget innebærer flere utfordringer for kontroll av innførselen, som ikke fullt ut lar seg behandle i en høringsuttalelse. Toll- og avgiftsdirektoratet stiller seg derfor til rådighet for å møte Helse- og omsorgsdepartementet eller Helsedirektoratet for å belyse utfordringene på dette området.

Med hilsen

Pål Hellesylt
avdelingsdirektør

Louise Holtoug Amundsen
underdirektør